

Tartalom

• Választás után	2
• Menekülési Útvonalak	
• Művészportré	4
Thomas Zehetmair	
• Kitekintő	6
A Kolberg-program	
Motoros kottaállvány	
Színezüst fúvókák	
Ha valaki egyszer...	
• Zenekari Igazgatók	8
Kovács Géza	
• Visszhang	12
Kritikák	
• Koncertmesterek	13
Kiss András	
• Művészeti Bizottságok	15
• Aktuális	17
Védett muzeális...	
Együttműködési ajánlat zenekaroknak	
Éljen a magyar...	
• Klarinétos	22
A klarinét története	
Találkozó-Tatabánya	
Babilon fesztivál	
WASBE konferencia	
Új klarinét tanterv	
Koncertek	
• Rézfúvós oldalak	27
Úristen, egyedül maradtam!	
• Közlemények	29
• Levélváltás	31
• Hangversenynaptár	35

Választás után...

Ezúton is tájékoztatjuk a Tisztelt Olvasókat, és érdeklődőket, kedves Kollégáinkat, szakszervezetünk tisztviselőit és tagjait arról, hogy az 1995. évi közalkalmazotti tanácsi választásokon szakszervezetünk, a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete eredményesen szerepelt, és így e terület egyedüli képviselőjeként jogot nyert a különböző országos érdekegyeztetési fórumokon való közvetlen részvételre (Költségvetési Intézmények Érdekegyeztető Tanácsa - KIÉT -, ágazati érdekegyeztető fórumok az oktatás és a művészet területén) valamint SZEF (Szakszervezetek Együttműködési Fóruma) tagsága révén közvetett részvételre az Érdekegyeztető Tanács és szakbizottságai munkájában.

Köszönettel tartozunk mindazoknak, akik szavazataikkal támogatták jelöltjeinket és ezzel szakszervezetünket, külön köszönetet mondunk – ezúton is – mindazoknak a szakszervezeti tisztviselőknak, közalkalmazotti tanácsstagoknak és munkáltatóknak, akik tevékenységükkel és támogatásukkal hozzájárultak a közalkalmazotti tanácsi választások sikeres lebonyolításához.

Gyimesi László
Magyar Zeneművészek és Táncművészek
Szakszervezetének főtájkára

Menekülési útvonalak

Beszélgetés Gyimesi Lászlóval

Gyimesi László 1982 óta dolgozik a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetében, 1989 óta a szakszervezet főtájkára, 1994 óta a Magyar Zenei Tanács alelnöke. Mindkét funkciójában a zeneművész társadalom érdekeit képviseli: érvekkel, tárgyalásokkal, lobbizással, támogatások megszerzésével.

– Úgy vélem, beszélgetésünk ezen pontján nem tudjuk kikerülni az állásfoglalást, a szakszervezetek magatartásával szemben, hiszen a társadalom egy jelentős rétegének szemében ellenszenves a szakszervezeti mozgalom populista ága.

– A populizmusnak, demagógiának az a veszélye, hogy mindig hordoz igazságtartalmakat. Ma Magyarországon nem nagy kunszt a mindenkori kormányt elmarasztalni; az elődjét és annak az elődjét még könnyebb, ezért képviselem én azt az álláspontot, hogy a művészet olyan emelkedett foglalkozás, művelői olyan lelkületű emberek, akiktől távol áll, távol kellene álljon a populizmus. Nem hiszem, hogy a mi tagságunk elvárná, vagy elfogadná tőlünk a demagógiát.

– A muzsikustársadalom következetesen azt tapasztalja, hogy a zenészsakszervezet nem operál demagógiával, valóban a tagság érdekeit tartja szem előtt, de pragmatikusan gondolkodik, és behatárolja cselekvési lehetőségeit. Éppen ezért érdemes lenne arról ejteni néhány szót, hogy ilyen magatartással mire lehet jutni, és mit tud tenni a szakszervezet.

– Akkor most nagyon szerénytelen leszek. Rengeteget tud tenni, és rengeteg eredményt ér el. Ezt tényekkel tudom alátámasztani, és meggyőződésem, hogy hosszú távon csak ez a politika hozhat eredményt. Más kérdés, hogy a „hosszú távon”-t megérjük-e.

– Mondana néhány példát az eredményeire?

– A zeneoktatás, a komolyzene területén azt tartom a legnagyobb eredménynek, hogy az elmúlt öt-hat évben egyetlen intézmény sem szűnt meg, sőt számuk jelentősen gyarapodott. Akár a szimfonikus zenekarokra, akár a zeneiskolákra gondolunk, egyedülálló ami ebben a régióban történt, másutt mindenhol ezzel ellentétes folyamatok zajlottak. Most csak intézményekről, állandó munkahelyekről beszélek, hiszen áttekinthetetlen mértékben megnőtt az intézményeken kívüli balett- és zeneoktatásban résztvevő gyerekek száma. Ezek óriási dolgok még akkor is, ha az oktatás bérezése nem mondható rózsásnak. De az is tény, hogy a bérvizonyok normálisan javultak, bár az inflációt nem tudták követni. Mindennapi izgalmak ellenére elég biztonságos környezetben dolgoznak az intézmények. Megbecsülendő, hogy van egy olyan közoktatási törvényünk, amely igen magas színvonalon definiálja és Európában példátlan garanciákkal veszi körül a művészetoktatást, s ennek kialakításában nekünk lényeges, mondhatnám döntő szerepünk volt. Amellett sem szabad elmennünk, hogy az *Állami Hangversenyzenekarnál*, a *Rádiózenekarnál* és az *Operaház* zenekaránál az átlagot messze meghaladó béremelés történt az elmúlt években, s az sem csekélység, hogy hat vidéki zenekar változatlanul működőképes, egyetlen embert sem küldtek el közülük. A bérvizonyok ugyan rosszabbak ott, mint a fővárosban, szá-

mukra viszont nagyon jelentős támogatást tudott szerezni a szakszervezet a költségvetésből. Ezek a pénzek teremtik meg a zenekarok működésének a lehetőségeit, a zenekarok működésének meg az ország koncertélete köszönhető. Nem ennyire látványos az előadóművészi jogok érdekében kifejtett tevékenységünk, mégis ennek eredménye, hogy Magyarország ma már ratifikálta a Római Egyezményt, s ezzel olyan aprólékos kapcsolatrendszer építettünk ki, olyan utakon járunk, amelyre a nagy hagyományokkal rendelkező európai országokban is elismeréssel tekintenek.

- Azoknak akik nem tudják, röviden elmagyarázná, mi a Római Egyezmény lényege?

- Ez egy 1961-ben elfogadott nemzetközi egyezmény, ami az előadóművészek, hangfelvétel-gyártók és -sugárzók jogait szabályozza. Ehhez csatlakozott most Magyarország harmincegy-néhány év után. Az előadóművészek korábban szűkkörű jogokkal rendelkeztek, a Római Egyezményhez való csatlakozás és a szerzői jogi törvény megváltozásával - egyebek mellett - megszerzték a rögzített felvételek további felhasználásával kapcsolatos jogokat. Ennek a változásnak köszönhető, hogy rádiós, televíziós felhasználásnál, ott, ahol azonosítani lehet a művészeket, egy kialakítandó pontrendszer alapján lehet majd szétosztani a jogdíjakat, ahol pedig nem lehet azonosítani a jogosultakat - ilyenek az úgynevezett „üres kazetta” és kábeltelevíziós jogdíjak, valamint egyéb nyilvános felhasználások díjai - ott más módszer szerint a jogosultak támogatására, közösségi célokra, hitelekre lehet fordítani azokat. Az előadó-művész joga sehol a világon nem olyan erős mint a szerzőké, mégis ez a jogdíj, nem jelentéktelen mértékben, végre jövedelemforrása is lesz a művészeknek.

- Milyen szempontok szerint osztják el a befolyt összegeket?

- Az elosztás két csoportba sorolható: az egyik az úgynevezett közösségi típusú felhasználás: az együttesek, produkciók, alapítványok, rendezvények, oktatás és számos más cél támogatására szolgál - ide tartozik a segélyezés is, de ide soroljuk az előadóművészeknek nyújtott, lakásépítésre és hangszervásárlásra fordítható kamatmentes kölcsönöket is. A másik csoport az azonosítható jogdíjaké: itt majd egyéni elosztása lesz a pénznek, és el kell döntenie, hogy a szerzőkéhez hasonló pontrendszer alapján történik-e ez. Az európai trend arra ösztönöz, hogy ahol az egyértelmű, ott mindig a jogosultnak kell megkapni az őt illető jogdíjat. Itt megjegyzem, hogy a jogdíjakkal kapcsolatos tevékenységünknek csupán egyik - és érthetően legkellēmesebb - része az

elosztás, ugyanakkor ezt megelőzi a hazai és nemzetközi megállapodások, a begyűjtés, a nyilvántartás és az adatszolgáltatás igen összetett feladatrendszere.

- Beszélgetésünk végén nem tudom elkerülni azt a kérdést, hogy a korábban „lekommunizált” szakszervezet tud-e hangot találni a mai helyzetben a zenésztársadalom minden rétegével, vagy csak azokkal, akik valamiképpen a kormánypártok felé orientálódnak még akkor is, ha - mint most - szükségképpen szembekerülnek bizonyos intézkedésekkel?

- A mi szakszervezetünk életében nincs jelen ez a kérdés. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy a művész szakszervezet a Kádár-rendszerben is elég különleges helyet foglalt el, mindig speciális kapcsolatrendszere volt a művészvilággal.

- A zenésztársadalomban azonban sajnos közismertek az ellentétek.

- Ez - egy-két szemrehányás kivételével - semmilyen formában nem jelent meg nálunk, de a szemrehányások is csak a Zenei Tanácsal kapcsolatos együttműködésünk miatt történtek. Az előző kormányzati időszakban, amikor a nagy szakszervezet ellenes kirohanások elhangzottak, a mi mozgáskörünket korlátozó intézkedéseket ötpárti többséggel hozták meg. Ezek ugyan nagyon durva beavatkozások voltak, de a maguk módján elég mértéktartóak. Számunkra elégtétel, hogy a választ a tagok adták meg azzal, hogy nem léptek ki, tehát elfogadták a szakszervezetet a magukénak.

- Felteszem, nemcsak azokkal van kapcsolatuk, akik tagjai a szakszervezetnek, hanem mindazokkal, akiket képviselni hivatottak, tehát az egész zenésztársadalommal.

- Természetesen, és jó érzéssel állapíthatom meg, hogy nem nagyon találkoztam bennünket elmarasztaló nyilatkozatokkal.

- Mit gondol, az ígért további gazdasági megszorításokból mi vár még a muzsikusokra? És mit tehet ellene egy demokratikus, nem demagóg szakszervezet?

- Hozzá kell szoknunk a pofonokhoz. Sajnos biztos vagyok benne, hogy még újabbakat fogunk kapni. Ha a nagyobbik kormánypárt úgy politizál, hogy minden-kinek meg kell kapnia a magáét a bajokból, akkor azt mondom, istenem, baloldali párt, el kell adnia a programját az egész társadalomnak. De ha koalíciós partnere, az értelmiség pártja is így gondolkodik, akkor nincs hová fordulni. Tartok attól, hogy kiszámíthatatlanok a folyamatok, és bekövetkezhet az intézményrendszer valamilyen lebontása. Félek: a kulturális életnek fel kell készülnie a további kellemetlen döntésekre. A szakszervezetnek pedig egyetlen lehetősége marad, hogy megpróbálja védeni a rábízott területet, segít majd megtalálni az életbenmaradás vékony fonálát.

Feuer

A Magyar Szimfonikus Zenekarok

Szövetségének tagjai:

Állami Hangversenyzenekar

1051 Bp., Vörösmarty tér 1.

☎ 118-01-62; 117-62-22/330

BM Duna Szimfonikus Zenekar

1051 Bp., Zrínyi u. 5.

☎ és Fax: 117-27-73

Próba: Bp., X., Kerepesi út 53.

☎ és Fax: 263-08-98

Debreceni Filharmonikus Zenekar

4025 Debrecen, Simonffy u. 1/c.

☎ (52) 412-395

Dohnányi Szimfonikus Zenekar

1221 Bp., Anna u. 15/b

☎ és Fax: 227-40-21

Próba: 1074 Bp.,

Rottenbiller u. 16-22.

☎ 322-14-88, Fax: 267-86-67

Györi Filharmonikus Zenekar

9022 Győr, Liszt F. u. 13.

☎ (96) 312-452

Magyar Állami Operaház Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara

1061 Bp., Andrássy út 22.

☎ 131-25-50

Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara

1088 Bp., Bródy S. u. 5-7

☎ 153-45-22; 153-42-39

Magyar Szimfonikus Zenekar (Postás Zenei Alapítvány)

1135 Budapest Csata út 8.

☎ 153-45-22; 153-42-39

MÁV Szimfonikus Zenekar

1088 Bp., Múzeum u. 11.

☎ 138-40-85

Miskolci Szimfonikus Zenekar

3525 Miskolc, Fábán u. 6/a

☎ (46) 323-494

Pécsi Szimfonikus Zenekar

7621 Pécs, Kossuth u. 19.

☎ (72) 324-350

Szegedi Szimfonikus Zenekar

6721 Szeged, Festő u. 6.

☎ (62) 316-927

Szombathelyi Szimfonikus Zenekar

9700 Szombathely, Thököly u. 14.

☎ (94) 314-472